

Norsk studentorganisasjon

Lakkegata 3 / 0187 Oslo

T: 22 04 49 70

F: 22 04 49 89

E: nso@student.no

W: www.student.no

Innspillsnotat fra NSO:

Studiefinansiering for studenter med barn

”1 av 5 studenter har barn, og det er viktig at det finnes gode støtteordninger for disse ”

Studiefinansiering for studenter med barn

I følge SSBs Levekårsundersøkelse fra 2005 har så mange som 1 av 5 studenter barn, og det er i både samfunnets og enkeltstudentenes interesse at det er mulig å kombinere studier med det å få barn.

I dag er det flere hull i systemet som gjør at mange studentforeldre faller mellom to stoler, både i forkant og i etterkant av studiene. Videre er dagens støtteordninger for studenter med barn langt fra tilstrekkelig, noe som fører til at studentforeldre ofte har svært dårlig økonomi. Det rammer barna.

Norsk studentorganisasjon (NSO) er glad for at regjeringen i Soria Moria-erklæringen har utpekt studenter med barn som en gruppe det er viktig å forbedre forholdene for. NSO ønsker med dette å komme med noen innspill til endringer av støtteordningene for studenter med barn. Lånekassen har gjort kostnadsberegninger der dette er mulig.

Permisjonens og foreldrestipendets lengde

Arbeidstakere som får foreldrepenger fra NAV har i dag krav på 46 uker permisjon med 100 % dekning, og fra 1. juli 2011 økes dette til 47 uker. Foreldrestipend gis derimot bare i 44 uker. NSO mener studenter skal ha krav på like lang permisjon som vanlige arbeidstakere, og mener derfor at også foreldrestipendet må utvides til 47 uker.

Lånekassens beregninger:

Lånekassen har tatt utgangspunkt i gjennomsnittlig foreldrestipend gitt for undervisningsåret 2009-2010 per uke, og beregner kostnaden ved å gi stipend i tre uker ekstra. Beregnet merkostnad er 17,5 mill kroner.

6-månedersregelen ved studiestart

For å ha rett på foreldrestipend i Lånekassen må studenten ha hatt rett til støtte fra Lånekassen i de siste seks månedene før fødsel. Grunnlaget for regelen er at en skal unngå muligheten for å melde seg opp som student bare for å få foreldrestipend fra Lånekassen. NSO mener derimot at 6-månedersregelen bidrar til å hindre mennesker i å studere framfor å sikre lik rett til utdanning. NSO mener derfor at regelen må gjøres mildere og at kravet må senkes til 3 måneder i stedet for 6. På denne måten hindrer man at ordningen misbrukes, samtidig som studentene i større grad vil sikres den nødvendige økonomiske støtten.

Lånekassens beregninger:

Lånekassen vet ikke hvor mange som vil kunne få støtte ved en regelendring, men har tatt utgangspunkt i antall barn født av støttemottakere i 2009-10 som ikke hadde støtte fra Lånekassen året før. Vi vet at de som har mottatt foreldrestipend må, på grunn av opptjeningstiden på 6 måneder, ha fått barn i perioden 15.februar til 15.august. Ut fra dette har Lånekassen estimert at det i gjennomsnitt er født 36 barn per måned. Dersom en forutsetter jevn fordeling på fødsler, vil vi kunne få 108 flere støttemottakere med rett til foreldrestipend ved å redusere opptjeningstiden med tre måneder. Når vi tar hensyn til studieprosent og om støtten er gitt etter annen eller tredje del i forskriftene, beregnes den økte kostnaden på foreldrestipendet til om lag 10,3 mill kroner.

6-månedersregelen etter endt studie

Personer som får barn etter endt studium og før de har opparbeidet seg seks måneders opptjening i arbeidslivet faller også mellom to stoler. De får ikke støtte fra Lånekassen siden de ikke er studenter lenger, og får heller ikke foreldrepenger fra NAV fordi de ikke har jobbet lenge nok. NSO mener at det må lages bedre støtteordninger for denne gruppen slik at disse ikke blir henvist til sosialstønad.

Foreldrestipend gis i dag i opp til 44 uker, og en student som har avsluttet sin utdanning beholder sin studentstatus frem til neste semester begynner. Studenter som får barn etter siste eksamen, men før studentstatusen opphører, får derfor i dag foreldrestipend frem til 14. august, men ikke lenger. NSO mener at studenter skal ha rett på fullt foreldrestipend så lenge studenten hadde studentstatus da foreldrestipendet først ble innvilget. Med dette menes at studenter som får barn etter siste eksamen men før 14. august, skal motta foreldrestipend i fulle 44 uker (eller 47 om det blir endret). Videre mener NSO at studenter som har termin etter 14. august skal dekkes av NAV på lik linje med arbeidstakere med full opptjening.

For NSO er det viktigst å tette hullet mellom utdanning og 6 måneders opptjening hvor nybakte foreldre per i dag ikke har noen støtteordninger utover engangsstønaden.

Lånekassens beregninger:

Lånekassen har ingen oversikt over hvor mange som får barn etter fullført utdanning, men før de rekker å opparbeide seg seks måneders opptjening i arbeidslivet. Vi kan bare gjette. Vi har heller ingen oversikt over hvor lang periode de som avslutter utdanningen vil kunne få foreldrestipend i ved den foreslåtte regelendringen. Dersom vi antar at 50 studenter skal ha foreldrestipend tilsvarende basisstøtte i åtte måneder blir det en kostnad på 3,56 mill kroner, gitt satsen for undervisningsåret 2010-2011.

12 måneders studiefinansiering

NSO mener at studenter med barn skal ha rett på 12 måneders studiefinansiering frem til barnet/barna er 12 år. Dette fordi det for studenter med barn kan være vanskelig å ha en deltidsjobb/ sommerjobb som gir nok inntekt i sommermånedene, da også mange barnehager er stengt. NSO mener også at alle barn skal ha rett og mulighet til å ta sommerferie sammen med foreldrene sine.

Lånekassens beregninger:

Lånekassen registrerer ikke alder på støttemottakernes barn. Lånekassen anslår at ca. 75 % av barna er under 12 år. Videre sees det bort i fra støttemottakere som får foreldrestipend, da disse har rett til stipend også i sommermånedene, gitt sommermånedene inngår i perioden med foreldrestipend. 75 prosent av støttemottakere i høyere og annen utdanning som får støtte etter forskriftenes tredje del, utgjør om lag 17 000 i undervisningsåret 2009-2010. Når vi tar hensyn til at noen er deltidsstudenter så vil basisstøtte i to måneder ekstra medføre økt utlån på om lag 268 mill kroner gitt satsen for 2010-2011. Vi vet at det i denne gruppen er en del enslige forsørgere som mottar overgangsstønad. Mottakere av overgangsstønad vil få konverteringsstipendet kraftig redusert i likningskontroll. Det er derfor usikkert hvor mye stipend denne gruppen vil få da det er usikkert hvilken faktor vi bør bruke for å ta hensyn til effekten av likningskontrollen. Dersom vi antar at denne gruppen i gjennomsnitt får 60 prosent av konverterbart lån som stipend, så gir det en stipendkostnad på om lag 65 mill kroner.

Praksis og hjemreise

NSO mener at studenter med barn som skal ut i obligatorisk praksis må prioriteres i køen for å få praksisplass nær hjemstedet. Dersom dette ikke er mulig, og studenten må flytte fra hjemmet i praksisperioden, mener NSO at studenten skal få dekket én hjemreise per uke, tur-retur.

Foreldrepenge og foreldrestipend

I dag er det ikke mulig for studenter med barn å motta foreldrestipend om ektefellen/ samboeren mottar foreldrepenge. Dersom far skal få foreldrestipend, så kan ikke mor ha mottatt foreldrepenge fra NAV samme semester og omvendt. NSO mener at både studentmødre og studentfedre skal ha like muligheter til å ta foreldrepermisjon og motta foreldrestipend. Det er her viktig å presisere at foreldrestipendet kun er fullstipendiering, og derfor ikke har noen reell endring på økonomien til den enkelte i gjeldende periode. Det fullstipendieringen fører til er at studenten ikke skal behøve å få økt lån for perioder i studietiden hvor hun/ han ikke har mulighet til å avlegge studiepoeng.

NSO mener at det er ikke holdbart at studenter som får barn blir straffet økonomisk ved at de mister hele foreldrestipendet som følge av at ektefellen/ samboeren mottar foreldrepenge. NSO mener at alle studenter som får barn i studietiden skal ha rett på foreldrestipend og foreldrepermisjon, og det er viktig at disse rettighetene ikke bortfaller selv om studenten eller ektefelle/samboer mottar støtte fra NAV.

Fleksibilitet i studieløpet

Avslutningsvis ønsker NSO å påpeke viktigheten av fleksibilitet i studieløpet fra utdanningsinstitusjonenes side. Studentmassen har de senere år endret seg mye, i dag er snittalderen 28 år og 20 % av studentene har barn. Derfor er det nødvendig at utdanningsinstitusjonene legger til rette for at også studenter med barn har reell mulighet til å ta høyere utdanning. For å sikre det, mener NSO det er viktig å senke kravene til obligatorisk oppmøte, samt at undervisningen ikke skal foregå sent på ettermiddag/ kveldstid. Det må også vises større fleksibilitet i overgangen mellom studier og foreldrepermisjon, både for studentmødre og studentfedre. Termin følger sjelden studieåret og semesterinndelingene, og det er vanskelig for en studentforelder å komme tilbake til studiet midt i et semester. NSO mener derfor at foreldrepermisjonen må kunne utvides til å gjelde ut inneværende semester.